

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Pred volitvami v zagrebško Delavsko zbornico.

»Hrvatski Radnik«, glasilo Mačkove delavske organizacije, piše z dne 15. februarja, št. 37:

Kakor dnevno časopisje sporoča, poučeno iz zanesljivih virov, stojimo pred volitvami v zagrebško Delavsko zbornico, katere se imajo izvesti že v tej pomladi.

Skrajni čas je zares, da se te volitve izpeljejo.

S svobodnimi volitvami bo vendarle napravljen konec zborničnemu birokratizmu, ker s tem bodo hrvatski delavci dobili v roke upravo ustanove, katere je prva dolžnost, da se briga za zaščito delavskih interesov. To doslej ni bilo v navadi, ker je Delavska zbornica služila za zaščito interesov posameznikov, kateri so s pomočjo ogromnih plač sebi zjamčili — pod zaščito raznih Uzunovičevih in Jevtičevih režimov — udobno življenje, zanemarjajoč pri tem delavske interese, v prvi vrsti interese hrvatskih delavcev.

Kako marksistične organizacije podpirajo delavstvo!

»Hrvatski radnik«, glasilo Hrvatskega radniškega saveza (Mačkov) prinaša v 4. svoji številki z dne 15. februarja poročilo o stavki v splitskih cementarnah, katero smo že mi v zadnji številki omenili. Med drugim pravi:

»... Ker stavka že dolgo časa traja in se je delodajalec izkazal kot nepopustljiv, je bila zaprosena za denarno pomoč splitska delavska zbornica v tej veliki borbi delavstva proti premočnemu tujemu kapitalizmu. Splitska delavska zbornica se nahaja v rokah URS (marksistična del. organizacija op. ur.). Radi tega se je sestal upravni odbor na posebni seji, da razpravlja o vprašanju pomoči v tej veliki delavski borbi. Na splošno iznenadenje je URS-ovski odbor splitske delavske zbornice odbil pomoč stavkajočim tovarišem. Tako je dalmatinski URS pokazal svoje pravo lice. V tej veliki borbi med izrabljanim delavstvom in mogočnim tujim kapitalizmom, se je URS odločil proti delavstvu za mogočnu tujo kapitalizem...« Ne potrebuje nobenega dodatka!

Velika avtobusna nesreča.

V severni Grčiji v Tesaliji pri Volosu je padel radi polzke ceste avtobus v 50 m globok jarek. Štiri osebe so se ubile na mestu, 15 potnikov je bilo težko ranjenih in s ood teh nekateri že podlegli poškodbam, zopet drugi se borijo s smrtjo. Samo pet oseb je v tej veliki nesreči ostalo pri življenju.

Plaz zasul 20 hiš — 48 mrtvih.

Iz Japonske prestolice iz Tokija javljajo, da se je zgodila v bližini mesta Mario-ka 16. februarja strašna nesreča vsled sneženega plaza. Z 2000 m visoke Ivate gore se je sprožil plaz in je zgrmel v globočino. Plaz je potegnil seboj 20 hiš, ki so stale ob vznožju gore. Po prvih poročilih je zahtevala grozna nesreča 48 smrtnih žrtev. Ker je pa plaz zdrčal preko mesta, na katerem je stala vaška šola, bo najbrž število smrtno ponesrečenih mnogo višje.

Doslej največji gledališki požar.

Pred dnevi smo čitali, da je preteklo 50 let, odkar je pogorelo ljubljansko gledališče. Starejšim je tudi še v spominu požarna nesreča, ki je zadela dunajsko gledališče in je tedaj zgorelo 450 oseb.

Te dni je presenetila svetovno javnost žalostna vest iz mandžurske luke Antung, kjer je zgorelo leseno kinogledališče in je zgubilo v plamenih življenje 800 ljudi.

V tem kinu je izbruhnil ogenj vsled prevrnjenja sveče v garderobi za igralce. Ker je bil kino lesen, se je ogenj širil z neugnano naglico in je v očigled nesreči 1500 gledalcev zgubilo pamet in so v gnečah zadelali vse izhode. Večina gledalcev na galerijah je zgorela. Gasilci niso bili kos požaru radi splošne zmede in je moralo priti na pomoč vojaštvo, ki je napravilo toliko reda, da so se lahko lotili ga-

Za preureditev našega socialnega zavarovanja Socialistični gospod se mehki stolčki tresejo.

Minister za socialno politiko dr. Dragiša Cvetkovič je v nedeljo govoril na delavskem zborovanju v Subotici. Govoril je o najbolj perečih vprašanjih našega delavskega stanu ter opozarjal na delo sedanjih vlade, ki se trudi, da tudi delavcem pomaga do pravičnega in boljšega kruha. Med drugim je izjavil, da ne more vlada dopustiti, da bi bil delavec po trudopolnem delovnem življenju enostavno pogin na cesti. Če danes pozivajo delavce hujšakači, naj se organizirajo v mednarodnih marksističnih organizacijah, je treba takim agitatorjem odgovoriti: Prava delavska politika je tista, ki skrbi predvsem za delavstvo, ne pa za njegove generale. Vidimo pa pri marksistih, da so si znali voditelji zagotoviti lepo življenje in sila donosne plače pri raznih socialnih zavodih, za delavce, katerim so bili ti zavodi na-

menjeni, pa ni skoraj ničesar ostalo. Delavcem se odtrgujejo ogromni zneski za vzdrževanje socialnih ustanov, kakor so to okrožni uradi, Delavske zbornice itd., denar se pa uporablja za gradnjo velikih palač in dragih sanatorijev. Samo 120 postelj sanatorija Klenovnika je stalo 20 milijonov dinarjev. S tem denarjem bi se dala zgraditi velika bolnica, v kateri bi bilo res prostora za delavce, ne pa za protežirane bolnike. Socialistični delavski voditelji so napravili iz uprave teh zavodov blazno birokracijo, ki nima z delavstvom nobene zveze več ter misli, da so ti zavodi ustvarjeni samo za njo, ne pa za delavce. Temu namerava sedanja vlada napraviti kraj ter ustvariti iz delavskih ustanov res zavode, ki bodo namenjeni v prvi vrsti delavstvu, ne pa udobnosti njegovih samozvanih marksističnih voditeljev.

Novi banovinski proračun.

V ponedeljek se je začelo v Ljubljani zasedanje banovinskega sveta, ki bo razpravljalo o novem proračunu naše banovine za leto 1937/38. Pri otvoritvi je podal ban dr. Natlačen obširno poročilo o gospodarskem položaju Slovenije. Novi proračun predvideva 119.990.000 Din izdatkov. Je za 22.400.000 Din višji od prejšnjega. Povišek, ki je v procentih izražen 23%, je nastal zaradi tega, ker je banovina morala prevzeti skrb za ljudsko šolstvo, za katerega so dosedaj skrbele občine. Edino v avtonomnih mestih skrbijo občinske uprave še nadalje za ljudske šole. Zaradi te velike nove obremenitve je morala banovina v svrhu kritja proračuna dvigniti

doklado na indirektno davke za 35%. Prebivalstva tega poviška niti ne bo čutilo, ker se bodo za isti procent pač znižale občinske doklade, saj občine ne bodo rabile več tolikih dohodkov, ker so rešene najhujše obremenitve — skrbi za ljudske šole. Izdatki novega proračuna se delijo: splošni oddelek 6.27 milijonov Din, upravni oddelek 1.2 milijona, kmetijstvo 8.92, šolstvo 22.12, tehnični oddelek 39.06, socialna politika 12.27, finančni oddelek 13.93, trgovina, obrt, industrija, tujski promet 2.46 milijonov Din. Dohodki so predvideni sledeči: Doklade (95%) 60.4, dohodek od pavšalne pridobnine 13, banke doklade na alkoholne pijače 27.8 in banovinske takse 15.6 milijonov Din.

Na pravi poti.

»Delavec«, glasilo marksističnih strokovnih organizacij, združenih v »Strokovni komisiji za Slovenijo«, je nagradil v svoji drugi številki v uvodnem članku več izpadov proti »Zvezi združenih delavcev«. Trdi, da je podjetniška organizacija, da ne razumemo poslanstva delavskih zaupnikov, pri tem pa pokroviteljsko potrepnja plavo organizacijo, ki da je nehala biti podjetniška. Tako marksisti v isti sapi, ko drugim očitajo laži, sami lažejo o drugih.

Očitek, da je ZZZD podjetniška organizacija, hvaležno odklanjamo. Podjetniške organizacije so take organizacije, ki jih ustanavljajo podjetniki, da z njimi razbijajo med uslužbenci njihovo delavsko stanovsko zavest in da skačejo v hrbet že obstoječim strokovnim organizacijam. Podjetniške organizacije nimajo namena koristiti delavstvu, temveč mu le škoditi in rahljati njegove vrste. ZZZD je daleč od tega. Ona je nastala vsled popolnoma drugih razlogov, ki jih marksisti seveda nočejo povedati, ker so jim bolj neljubi kot pa primer, da bi ZZZD ustanovili res podjetniki. ZZZD je nastala, da zbere okrog sebe vse one tisoče, ki so bili neorganizirani, da zbudi v njih smisel za strokovno organizacijo in smisel za delavske pravice. Nastala je, da zopet dvigne med delavstvom neomadeževano krščansko socialno zastavo, pod kakršno se je nekdanje delavstvo zbiralo okrog dr. Kreka in ostalih delavskih voditeljev. Nastala je, da bi je boj ne le s podjetniki, oziroma kapitalizmom in fašizmom, temveč da opozori delavstvo, da je njegov sovražnik tudi na levi in da bi je boj torej tudi z marksizmom, ki zavaja delavstvo v nestvarnost, ko mu postavlja cilje, ki so nemogoči in nedosegljivi, kar mu pravkar nazorno dokazuje komunistična Rusija. Nastali smo, da povedemo delavstvu v boj za prave cilje, za preureditev gospodarstva, da delavec v njem ne bo hlapec, temveč sodelujoč činitelj.

Mi smo le v toliko politična organizaci-

silci gašenja sosednih hiš, od katerih je zgorelo 50 najbližjih. Pri gašenju in reševanju je smrtno ponesrečilo več gasilcev in vojakov.

ja, v kolikor se borimo za dobro socialno politično zakonodajo. Ta more koristiti prav mnogo delavstvu, s tem da ga zavaruje zoper bolezen in nezgode, da ga varuje pri delu in da ščiti njegove delovne pogoje. Mi hočemo dobro delavsko zakonodajo, hočemo pa tudi njeno izvajanje. Zato smo za to, da se delavstvo strokovno organizira in voli v obratih delavske zaupnike, ki naj urejajo s podjetjem razmere v tovarni, nastopajo kot zaščitniki delavstva in zahtevajo, da se vedno izvaja delavska zakonodaja, ne pa, da se prezira in krši. Delavski zaupniki naj ne bodo po našem naziranju graditelji razrednega boja in sovraštva, temveč možje iz delavstva, ki jih bo življenje usposobilo za bodoče sodelovanje delavstva pri delstvu in soupravi podjetij. Mi hočemo zavedne delavske zaupnike, ne pa navadne agitatorje, ki hočejo le izvedbo marksističnih utopij, nad katerimi pa prevzamejo v času odločitve vodstvo — čifuti, kot se dogaja po svetu. Mi vemo, da je naloga delavskih zaupnikov skrajno težka, ker mora vsak zaupnik računati v sedanjih razmerah na to, da ga bo vrgel delodajalec ob prvi priliki na cesto. Zato pa tudi podarjamo, da bo treba z zakonom urediti zaščito delavskih zaupnikov, ki je zakon o zaščiti delavstva ni dal. Zaradi vsega tega smo in moramo biti tudi politična organizacija, ker imamo tudi politične zahteve za delavstvo. Nismo pa strankarska organizacija, to je, da bi bili odvisni ali podrejeni kaki določeni stranki, kot je to v navadi pri marksistih, pri katerih je strokovna organizacija in stranka — eno. Mi pa ne delamo za nobeno stranko, delamo samo za delavstvo, od strank pa želimo, da izvedejo naše zahteve. Kolikor bolj kdo razumeva naše zahteve, toliko bližji nam je! Vsako misel o enotni stranki z marksisti seveda najodločneje odklanjamo, kakor odklanjamo vsako razredno stališče. Vemo, da smo vsled tega marksistom trn v peti.

To nas ne žalosti. Zavedamo se, da bi bili na napačni poti, če bi nas marksisti hvalili. Ker nas ne hvalijo, kot hvalijo bele in plave zaveznike, čutimo, da smo na pravi poti. To je tudi znamenje našemu delavstvu in kašipot, kje so njegova prava načela in kje niso.

Uredba o minimalnih mezdah.

Veliko in važno socialno delo sedanje vlade

Dne 12. t. m. je bila v Belgradu podpisana uredba o minimalnih mezdah, o obveznem in neobveznem razsodišču ter o sklepanju kolektivnih pogodb. S to uredbo je izpopolnjena naša socialna zakonodaja z novim važnim členom, ki bo imel za nadaljni razvoj našega gospodarstva z ozirom na izboljšanje socialnih razmer dalekosežne posledice. Ureditev vprašanja minimalnih mezd so terjale pri nas nevzdržne socialne in gospodarske razmere, saj so živele cele pokrajine zaradi skrajno nizkih mezd v največji bedi. Saj vidimo, da je

izmed 651.649 zavarovanih delavcev imelo 330.452 mezdo 20 Din na dan, 86.580 pa je zaslužilo celo pod 8 Din dnevno. Ni čuda, če je začelo delavstvo segati po samopomoči ter smo imeli samo v lanskem letu 392 stavk, od katerih je bilo 315 izrazito gospodarskega značaja — zaradi pre nizkih mezd!

Nova uredba je bila tedaj nujna potreba. Ze lanko poletje jo je minister za socialno politiko dr. Dragiša Cvetkovič napovedal. Potrebne so bile dolge priprave ter temeljito študiranje, da se lahko zakon prilagodi razmeram v vsej državi, ki so silno različne. Dočim ima delavstvo v Sloveniji še deloma mezde, ki odgovarjajo njegovemu življenjskemu standardu, so bile razmere v Bosni in Južni Srbiji naravnost obupne ter je dobil delavec za 12 urno delo jedva 6—8 Din. Nova uredba je nekaj

okvirni zakon, ki določa kot najmanjšo mezdo 2 Din za delovno uro, torej pri osemurnem delavniku 16 Din in se more dvigniti do 24 Din na dan za navadnega telesnega delavca. Bani so pooblašteni, da določijo za področje svoje banovine višino najmanjše mezd, kakor to zahteva javna korist ali ena izmed prizadetih strank. Bani bodo pri določanju te mezd upoštevali gospodarske in socialne razmere, življenjske cene itd. na svojem področju in sicer po zaslišanju zastopnikov iz delavskih in delodajalskih ustanov.

Mezde nekvalificiranih delavcev pod 18 leti starosti ne smejo v nobenem primeru znašati manj kot 75% za pokrajino določenih minimalnih mezd.

Zelo važno je, da se določbe o minimalnih mezdah ne bodo izvajale tam, kjer ima delavstvo po obstoječih kolektivnih pogodbah višje mezde, kakor jih določa uredba. To je slučaj pri nas v Sloveniji, kjer imamo le v nekaj tekstilnih podjetjih manjšo mezdo kakor 3 Din na uro. Ta podjetja bodo morala zvišati mezdo na minimalno višino, v vseh ostalih pa, kjer so že v veljavi višje mezde, se te ne bodo smele znižati. Važno je tudi, da uredba ne dela razlike med moško in žensko delovno silo ter velja načelo: za enako delo enako plačilo. Zopet bo prišlo to v dobro tisočem delavk v slovenskih tekstilnih tovarnah, kjer se bodo morale njihove mezde izenačiti z moškimi.

Bani bodo tudi določili, ako je akordno delo neobhodno potrebno v podjetju ali ne. Minimalne mezde, ki se prvič določijo, veljajo najmanj za 6 mesecev. Če bi se razmere znatno spremenile, lahko ministrstvo za socialno politiko določi novo osnovno minimalno mezdo. Nedvomno, da se bo s to ureditvijo zlasti v južnih pokrajinah naše države življenje delavstva nenadoma izboljšalo, saj je znano, da so na primer zaslužili delavci v tekstilnih tovarnah v Leskovcu in Valjevu na dan po 6 do 8 Din, rudarji po južnosrbskih rudnikih pa še manj. Kakor omenjeno, pa bo vplivala uredba tudi na razmere v Sloveniji, kjer imamo posebno v lesni industriji, pa tudi v tekstilni stroki po deželi še marsikje dnevne mezde pod 24 Din.

Tudi v Mariboru so številne tekstilne delavke, ki služijo največ 300 do 400 Din na mesec, dočim bodo po novem prišle nad 600 Din. Važno pa je tudi, da bo s tem odpadla umazana konkurenca, s katero so podjetja na jugu zaradi skrajno nizkih mezd konkurirala kvalitativnim izdelkom slovenske industrije. Naše gospodarstvo se bo znatno okrepilo, kar bo vplivalo gotovo tudi na izboljšanje delavskih razmer.

Drugi del te uredbe — uvedba spornih razsodišč, je prav tako važen. Ima namen omejiti spore med delavci in delodajalci res samo na nujne in neobhodno potrebne slučaje, v katerih preostane delavcem kot edino obrambno sredstvo samo še stavka.

Uredba spornih razsodišč je obvezna v državnih, banovinskih in občinskih podjetjih, ki delujejo v javnem interesu, kakor so to prometna podjetja, vodovod, plinarne, elektrarne itd. V teh podjetjih stavka ni dovoljena, pa tudi izprtje delavstva se ne sme izvršiti.

Neobvezna sporna razsodišča bodo veljala za vsa zasebna podjetja. Razsodiščni odbor bo sestavljen iz enega državnega uradnika, ki ga določi ban ter po dveh zastopnikih spornih strank, ki jih stranki sami določita.

Stavke v zasebnih podjetjih so dovoljene, vendar samo kot poslednje sredstvo za doseg delavskih zahtev. Prav tako imajo podjetja pravico izprtja, preden pa se stavka ali izprtje začne, je predpisana obvezna sprava med strankama potom razsodišča. Dolžnost obeh strank je, da se obrneta v slučaja spora do pristojne upravne oblasti prve stopnje s prošnjo po spravi. Postopek pri oblasti je nujen in razprava je ustmena. Dogovor, ki ga obe stranki skleneta, velja najmanj za dobo 6 mesecev. Po preteku te dobe pa ga sme vsaka stranka odpovedati z enomesečnim odpovednim rokom. V dobi, ko traja pravno postopanje,

je prepovedana vsaka skupna ukinitve dela, stavka ali izprtje.

Sklepanje kolektivnih pogodb ni obvezno, predpisan pa je način, kako se bodo sklepale in katere organizacije, oziroma njih zastopniki jih lahko sklepajo. Če pa ni na delodajalski strani pristojnih delodajalskih strokovnih organizacij, se lahko tozadevno poverijo tudi prisilne stanovske organizacije (združenja). Kolektivna pogodba, sklenjena v eni stroki, se lahko razširi na vso stroko za področje banovine, če je ta dogovor obsegel več kakor polovico podjetij v dotični banovini. Če se na zahtevo več kot polovice delavstva ene stroke v banovini kolektivna pogodba vendar ne sklene, določi ban ključ za plačevanje delavstva.

v zaroti proti Staljinu. Jagoda, ki je tudi židovskega rodu, ima na vesti na stotisoče nedolžnih življenj. Sedaj bo zadela neizprosna usoda tudi njega.

Vestnik ZZZ.

Stavbinski delavci.

Za stavbince iz centrale ZZZ — ZZZ je dne 15. t. m. zahtevala od kr. inšpektorja dela, da skliče ponovni sestanek paritetne komisije za ureditev kolektivne pogodbe stavbinskega delavstva. O svojem koraku je obvestila tudi g. bana s prošnjo, da pomaga, da pride to vprašanje čimprej do mrtve točke.

Spodnja Hrušica pri Ljubljani. Dne 6. t. m. smo imeli pri nas ustanovni sestanek podružnice ZZZ za stavbinsko stroko. Sestanek je vodil zastopnik centrale. Izvolili smo pripravljaln odbor, kateremu je na čelu tov. Zrimšek z odborniki: Breskvar, Svetek, Britelj itd. Zc imena teh tovarišev jamčijo za uspeh. Delokrog, ki ga obsega podružnica, je nekak center in regulator stavbinskega dela za Ljubljano, zato je ustanovitve te podružnice tem važnejša.

Shod stavbinskega delavstva v Bizoviku. Dne 1. t. m. se je vršil v Bizoviku pri Ljubljani shod stavbinskega delavstva. Shod je bil, kot je bil slabo razglašen, dobro obiskan. Na shodu je poročal zastopnik odbora ZZZ. Na shodu se je obravnavala predstojajoča kolektivna pogodba za stavbinsko delavstvo. Enodušno je bil sprejet predlog, da se zahteva od kr. banske uprave, da takoj skliče pogajanja in da se nadaljuje delo paritetne komisije. Povdarilo se je, da ako pač imajo podjetniki in Savez stavbinskih delavcev kaj med seboj, naj poravnajo med seboj, stavbincev, organiziranih v drugih organizacijah, pa to nič ne briga, zato se pogajanja morajo nadaljevati. ZZZ bo zastavila ves svoj vpliv, da pride do rešitve.

Fara pri Kočevju. Dne 10. t. m. se je vršil sestanek delavcev, ki so zaposleni pri gradnji ceste. Pri tej priliki se je ustanovila podružnica ZZZ. Na sestanku je poročal zastopnik centrale. V svojem poročilu se je predvsem dotaknil načelnih razlik med posameznimi strokovnimi organizacijami. Prav dobro je podčrtal razliko med krščansko strokovno organizacijo in marksistično organizacijo. Delavci so se tam dali zavesti v to smer. Na tem sestanku pa se je ta zadeva pojasnila, tako da ne bo druge izgube, kot 11 Din, ki so jih že plačali za pristop v socialistično organizacijo. Zavednost naših članov pa bo tudi to preprečila. Glavno je to, da so enkrat na pravi poti, kar bodo spoznali tudi po delu organizacije. Na čelu nove organizacije je tov. Marinc iz Delač in poleg njega so tovariši, kateri jamčijo s svojo zavednostjo in neoporočenostjo za pravi razmah in napredek organizacije.

Lesni delavci.

Soteska. Pri nas je podjetje najavilo šesturni delavnik ali pa deseturnik brez 50% poviška. To je po zakonu nedopustno. Zato smo brzojavno pozvali našo centralo, da nam pošlje zastopnika za ureditev razmer. Centrala je na ta poziv takoj poslala svojega zastopnika. Uspeh našega posredovanja je, da šesturnega delavnika ne bo, če se bo delalo 10 ur, pa bodo nadure plačane po določilih zakona. Dalje bo delavska delegacija skupno z zastopstvom podjetja skušala zadevo definitivno rešiti z bansko upravo. Jasno je, da ima banska uprava pri tem podjetju svoje dobro; in ne gre, da bi podjetje hranilo svojo obratno glavnicu zato, da bi to dobro bilo neokrnjeno. Gre tu za cirka 100 družin in je potrebno, da tudi oblast malenkost žrtvuje. Upamo, da se bo cela zadeva dobro iztekla!

Vavta vas. Posredovanje, ki ga je centrala ZZZ napravila v pogledu nadur za tov. Jenkota, je uspelo in so mu bile nadure v celoti izplačane. Zadeva pa ni rešena še v neki drugi stvari. Pri tem bi opozorili ostalo članstvo in delavstvo, naj zahteva, da bodo podjetniki izpolnjevali zakonska določila delavske socialne zakonodaje, kajti kjer ni tožnika, tudi ni sodnika.

Domače vesti.

Smola drznih konjskih tatov. Pri Koprivni na koroški meji so imeli te dni smolo trije konjski tatovi iz Avstrije. Posestnik Anton Hrobast iz Črne je vozil iz gozda drve. Prej omenjena trojica je zvalila Hrobasta v krčmo in ga zamotila s pogovorom o konjski kupčiji. Med tem je eden od tatov izpregel 3500 Din vrednega Hrobastovega konja in pobegnil z njim proti meji, kjer so mu ga odvzeli granicarji ter vrnili lastniku. Tatinstvo avstrijsko deteljsko so zaprli.

24. junjev ukradenih. Viktorju Kosi, trgovcu z usnjem v Mariboru na Trgu kralja Petra, je ukradel neznanec 24.000 Din, katere je imel pripravljene za plačilo trvdri Freund. Kosi je denar imel pred seboj na mizi pripravljen. Naenkrat je nastal v njegovi trgovini naval kupcev in trgovec je v zaposlenosti pozabil, da je pustil denar preveč v oči boede. Kosi je ugotovil tatvino šele ob 5. uri popoldne in jo prijavil policiji.

Nesrečen pade. V Mariboru v Stolni ulici je padel 68letni vpokojeni železničar Gašper Dobnikar tako nesrečno, da si je pri padcu prebil lobanjo. Reševalci so ga prepeljali v bolnico.

Otvoritev nove gospodinske šole. V Svecini ob severni meji je bila te dni otvorjena nova gospodinska šola, katero obiskuje začasno 20 gojenk za šest mesecev. Ko bo grad popolnoma preurejen, bo sprejetih na eno leto več gojenk v zavod.

Nečloveška mati. Odvrženega novorojenčka so našli v Špešovem selu na Pobrežju pri Mariboru. Nečloveško mater so naznanili orožniki državnemu pravdnstvu.

Zaplenjeno tihotapsko blago. Finančna straža je zaplenila v Mariboru v neki gostilni na Aleksandrovi cesti 61 paketov igralnih kart. — V St. Ilju ob severni meji je padel obmejni straži v roke tihotapec, kateremu so odvzeli 20 zavojev kart in 18.000 komadov vžigalnih kamenčkov. — V Čiringu istotako na severni meji sta zbežala pred granicarji nazaj na avstrijsko ozemlje ter sta odvrgla polna nahrbtnika dva tihotapa. V enem nahrbtniku je bilo 140 zavojev igralnih kart, 214 vžigalnikov in 13.000 kamenčkov. Drugi nahrbtnik je vseboval 11 kg saharina in 23 paketov igralnih kart.

Vlomljeno je bilo te dni v noči v poštni urad v St. Ilju ob severni meji in pri tamošnjem krč-

Podjetje v Straži pa bo ZZZ vzela še ponovno v pretres.

Fotografi.

Vsako ve, kako lepo se je razširila naša organizacija v Ljubljani in v Mariboru. Člani so dobili v njo zaupanje. Videli so njeno skrb po izboljšanju zastopstvenega pomočniškega stanja. Videli so tudi uspeh našega sodelovanja z Združenjem fotografov, s katerim smo si izmenjavali naše misli, želje in zahteve naše stroke, dokler so bile te še skromne. Kakor hitro pa smo naše zahteve zaradi odstranitve nekvalificiranih moči z vso odločnostjo zahtevali od enega samega člana, je v naglici nastal vihar tudi v Združenju samem. Vemo sicer, da do danes Združenje fotografov ni poslalo niti enega dopisa drogerijam, foto-trgovinam in delodajalcem zaradi izboljšanja plač, ali radi odstranitve nekvalificiranih moči. Nismo pričakovali, da se bodo tako vehementno otepli naših zahtev in da bomo prišli tako daleč, da odbornik-fotograf, ki se šteje za prvobornika proti šušmarjem in vsemu, kar bi škodovalo združenju samem, protestira javno na odborovi seji proti našemu dopisu, kako si neki upamo zahtevati od njega, da odstrani nekvalificirane iz svojega ateljeja. Se več! Naš skromni in zelo vljudni dopis je položil na oltar Združenja, naj ono odgovori naši organizaciji, v kakšnem tonu naj dopisujemo. Ni ga sram, da razkrije odboru svojo umazanost, da mu javno pove: »Imam nekvalificirano moč.« To je pač pri fotografih navadna stvar!

Cudimo se temu, da odbor Združenja takega ne očrni pred vsemi člani in mu pove, da je njegova dolžnost, da takoj odstrani nekvalificirano moč. Slutim, da mu je odbor celo priporočil, naj vzame za en dan na poskušnjo pomočnika, proti večeru naj ga pa odslovi z ironičnim nasmehom zmagovalja — češ, da ne zna niti toliko kot njegov »fušar«.

To šalo je poskusil s tem, ko je pisal našemu članu, naj pride k njemu na poskušnjo. V nasprotnem slučaju bo pa smatral, da se boji njegove ocene. Čeprav je član vedel, da je to samo diplomatski trik ponorčevanja z njim in z organizacijo, je vseeno pokazal g. mojstru, da zna več, kakor si je slednji domisljal. Uspeh njegovega dela pa je bil vseeno ta, da je dobil čez dva dni odgovor, kjer mu sporoča, da njegovo znanje ne odgovarja znanju kvalificirane pomočnika.

G. mojster! Po Vašem res skromnem znanju (tako je pisal sam v dopisu) so člani Vaše strokovne organizacije, odnosno člani komisije, nekvalificirani, ker so mu dali kvalifikacijo ob pomočniškem izpitu. Ker pa ste bili pri njegovem izpitu prisotni kot glavni zastopnik tudi Vi, je samo ob sebi umevno, da ste tudi Vi nekvalificirani. Dovolj o tem! Organizacija želi od Vas slike, ki sta bili izdelani po njegovi in Vaši retušji. Če jih ne pošljete, bomo smatrali, da se bojuje naše sode. S tem pa ni odstranjena zahteva, da odpustite nekvalificirano moč.

Združenje fotografov naj si zapomni, da smo si želeli najtesnejših stikov. Isto si želimo še v nadalje, ker nimamo v našem programu razrednega boja, gojiti sovraštva do mojstrov, pač pa pomagati eden drugemu v svojih težavah. Naj si zapomni g. mojstri, da smo se odzvali pozivu, priskočiti na pomoč z resolucijo proti pokrajinskim fotografom, dočim nam oni na naše najbolj merodajne točke v resoluciji niso do danes odgovorili. Ker pa tega niso storili, zato tudi mi nismo dolžni izpolniti njihovih želj.

Združenje fotografov naj vzame na znanje, da je organizacija sklenila, da se ne udeleži skupne deputacije k banu v vprašanju podeljevanja obrtnic pokrajinskim fotografom, če se v najkrajšem času ne odstrani nekvalificirana moč. Se več! V nasprotnem slučaju bomo podprli akcijo pokrajinskih fotografov, ker nam Vi ne daste mesta v Vaših ateljejih! To bo naša prva sankcija. Škoda bo na Vaši strani!

Zato želimo Vašega treznega premisleka, kaj ti ponovno povdarjamo, da nočemo sovraštva in razdora, vendar zavedajte se, da nismo copata Vaše organizacije, kakor mislijo in so tudi o tem prepričani nekateri izrodki Vaše ustanove. Ud auditor et altera pars!, saj ste naročeni na naš tednik. Fotograf.

Politične vesti.

Pred proračunsko debato v skupščini. Te dni se prične v parlamentu debata o proračunu. Letošnja proračunska debata gotovo ne bo tako burna, kakor je bila lansko leto, ko je privedla celo do atentata na ministrskega predsednika Stojadinoviča. Opozicija se je že tako skrhlala in razpršila na majhne drobce, da pri debati ne bo prišla več do veljave. Proračun bo v skupščini gladko sprejet in tudi v senatu mu ne bodo delali več nobenih težav.

JNS razpada naprej. Iz JNS je izstopil eden od njenih slovenskih stebrov in član njenega glavnega odbora senator dr. Ploj, ki ga je JNS napravila celo za podpredsednika senata. Dr. Ploj je pristopil neodvisnemu klubu, ki pomaga vladi. Tudi poslanec dr. Jančič iz Maribora se je preorientiral ter je baje pristopil k staroradikalnemu pokretu, ki ga v Sloveniji snuje bivši ban dr. Puc.

Nemci so se priključili Ljotiču. Vojvodinski Nemci, ki so skoraj vsi hitlerjevski orientirani, so se sedaj odkrito priključili Ljotičevemu političnemu pokretu »Zbor«, ki stremi za fašistično ureditvijo naše države. V zvezi s to zvezo med Nemci in Ljotičevci je prišla na dan tudi zanimiva zveza z nemškimi narodnimi socialisti v Nemčiji, ki pomagajo Ljotiču z velikimi denarnimi zneski pri organizaciji njegove stranke. Izkazalo se je tudi, da je trgovsko društvo »Tehnična unija«, ki se je snovalo v Zagrebu ter je imelo namen posredovati v trgovini med našo državo in Nemčijo, prav za prav samo ekspoziura Ljotičeve stranke, ki bi preko tega društva dobivala iz Nemčije potrebna sredstva. Zanimivo pa je še to, da so Ljotiču organizirali »Tehnično unijo« židje, ki jih sicer nemški hitlerjevci doma smrtno sovražijo.

Zasedanje Balkanske zveze v Atenah. V glavnem mestu grške države, v Atenah, se je ta teden vršilo redno zasedanje Zveze balkanskih držav, ki jo tvorijo Jugoslavija, Grčija, Turčija in Romunija. Našo državo zastopa na zasedanju ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinovič, katerega nadomešča med tem v Belgradu notranji minister dr. Korošec. Zasedanje je prineslo dokaz, da je Balkanska zveza trdna tvorba, ki je garant miru na Balkanu. Ni se posrečilo zunanjim silam, da bi porušile soglasje med članicami Balkanskega sporazuma, kljub temu, da so se zelo trudile ter so zlasti izrabljale nedavno sklenjeni pakt prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo, češ da je naperjen proti Romuniji in Grčiji. Vse te intrige pa so bile zaman.

Švica proti komunistom. Vlada ženevskega kantona je sklenila predlagati osrednji švicarski vladi zakonski načrt, po katerem bodo komunistične organizacije v Švici prepovedane. Sklep ženevske vlade so podprli tudi drugi kantoni, tako da bo sedaj tudi Švica odločno nastopila proti komunističnim rovarjem.

Göring na Poljskem, Jegorov na Litavskem. Poljski državni predsednik je povabil generala Göringa na lov na Poljsko. Ob tej priliki se bodo gotovo vršili važni diplomatski razgovori. Nemčija bi predvsem rada dobila od Poljske dovoljenje, da lahko priključi svobodno mesto Danzig nemški državi. Zelo značilno pa je, da

se istočasno, ko pride na Poljsko Göring, mudi v Litvi šef ruskega generalnega štaba maršal Jegorov, katerega so sprejeli z velikimi častmi. Jegorov bo potem še obiskal ostale države ob Baltskem morju.

Vojna na Španskem. Z zavzetjem Malage so zadobili španski marksisti tak udarec po grbi, da si od njega ne bodo mogli več odpomoči. Čete generala Llana prodirajo sedaj ob obali dalje ter ogrožajo že pristanišče Almerio. Na severnem bojišču pa je začel general Franco z velikim obkroževalnim manevrom Madrida. Špansko prestolico bo najprej obkolil od vseh strani ter jo odrezal od zaledja ter šele potem začel odločilni napad. Rdeči so poskušali s protinapadi onemogočiti Francove operacije, bili pa so povsod krvavo odbiti. Sedaj že odkrito priznavajo, da se jim bliža končni poraz. Krivdo valijo pa predvsem na svojega dosedanjega voditelja Caballera, ki bo moral odstopiti kot predsednik vlade in kot vojni minister. Rdeča vlada se nahaja sedaj v Valenciji, rada pa bi se umaknila v Barcelono, vendar najbrže ne bo s tem nič, ker Katalonci temu umiku nasprotujejo.

Španci se bodo kilali med seboj. Na zadnji seji londonskega odbora za nevmešavanje v španski državljanski vojni je prišlo do sporazuma med velesilami glede kontrole španskih mej, ki naj prepreči vsak dovoz vojnega materiala in dobrovoljcev obema vojskujočima se strankama. Velesile so se sporazumele, da bodo blokirale špansko obalo s svojimi ladjami, obenem pa bo Francija zaprla svojo mejo napram Španiji z vojaštvom. Blokado bodo vršile vojne ladje Anglije, Francije, Italije in Nemčije. Rusija pa bo izključena, ker bi gotovo izvajala kontrolo tako, da bi dovoljevala prehod ladjam za svoje rdeče prijatelje. Francija pa je suho mejo že zaprla s svojim vojaštvom. Na ta način bo vojna omejena samo na španski teritorij ter se bodo vendar enkrat že začeli Španci sami med seboj pobijati, dočim so se dosedaj borili po večini na vsaki strani samo tuji najemniki.

Finska je dobila novega predsednika. Na Finskem so se vršile volitve predsednika države. Izvoljen je bil dosednji ministrski predsednik Kallio, ki je dobil 177 glasov, dočim je njegov protikandidat, dosednji državni predsednik Svinhufvud dobil samo 104 glasove. Kallio je vodja finske kmečke stranke, znan gospodarski organizator ter velik nasprotnik marksizma in komunizma. Zastopa pa načelo samostojne finske politike, dočim je bil dosednji predsednik Svinhufvud prijatelj Nemčije.

Kolhozi se rušijo. Sistem kolhozov v Rusiji se je izkazal kot popolnoma zgrešen in nepraktičen. Samo na Ukrajini, ki je znana kot najbolj bogata in plodna ruska pokrajina, je 71% kolhoznih gospodarstev zaključilo leto z velikim primanjkljajem. Nad 3000 kolhoznih veleposestev se nahaja v tako težkem položaju, da jim mora priti država na pomoč z velikimi posojili. Boljševiški gospodarski sistem se pač v praksi ne obnese.

Bivši šef GPU tudi aretiran. V Rusiji se še nadaljujejo aretacije trockistov. Med drugimi so zaprli tudi bivšega vsemogočnega šefa ruske tajne policije (GPU) Jagoda, ker so mu dokazali, da je sodeloval

marju Sfiligoju. Gotovo v obeh slučajih isti storilec je odnesel pošti 116 Din, gostilničarju pa razne tobacne izdelke.

Cela vas okradena. Vas Lokavec pri Zgor. Cmurku ob severni meji so v zadnjem času nočni vlomilci in tatovi tolikokrat obiskali, da ni skoro hiše, ki bi ne bila dobila nezaželjenega obiska. Tatovi so se vrgli na čebele, kokoši, svinjsko meso in na poljske pridelke.

Plast ilovice ga smrtno stisnila. Delavci so kopali v rovu ilovice za lončarsko podjetje Ernesta Polanca pri St. Lenartu v Slov. goricah. Plast ilovice je 17. II. smrtno podsula 18letnega delavca Jožefa Knupleža iz Spodnjega Gašteraja.

V zadnjem trenutku preprečena nesreča. Na cesti proti Zgornjemu Cmurku ob severni meji sta se v megli nenadoma srečala dva avtomobila, ki sta drvela drug proti drugemu. Eden je last zdravniku dr. Sergeja Kapralova iz Zg. Cmurka, drugi pa mehanika Ivan Kranjca od Sv. Lenarta v Slov. goricah. V zadnjem trenutku sta avtomobila zavrla na poledeneli cesti. Enega je zaneslo v levi, drugega v desni jarek in se niti prevrnila nista.

11letna starica umorjena in izropana. V Jelovcu nad Makolami pri Poljanah so našli grozno razmesarjeno in izropano 11letno malo posestnico Amalijo Neudeker. Zločin je bil izvršen že pred nekaj tedni, ker je bilo truplo sedaj ob najdibi že močno razpadlo. Zločinec je po opravljenem krvavem poslu pretaknil vse kote in omare in neopaženo zgnil, ker je umorjena prebivala na samotnem kraju.

Morilec že imajo. Zgoraj poročamo o roparskem umoru 11letne A. Neudeker v Jelovcu pri Makolah. Morilec je 16letni Stefan Božičko, ki je koj po odkritju zločina pobegnil, a se je po zneje prikradel domov, kjer so ga prišli. Izpovedal je, da je Neudekerjevo ubil s sekiro 27. januarja. Pobil in odnesel je starki malenkosti. Božičko je izprijen in je že kot šolar izmaknil učiteljici iz miznice 325 Din. Mladostnega zločinca so izročili v zapore v Slov. Bistrici, odkoder ga bodo oddali v pobiljševalnico.

Brezsrčna mačeha. V Gornji Radgoni je ugotovila učiteljica v šoli in pozneje tudi zdravnik, da je mačeha oblekla sedemletnemu pastorku

Alojziju Kreftu iz Orehovskega vrha z jeklenimi peresi prepleten steznik in sicer radi tega, da bi fant le prav malo lahko jedel. Brezsrčno mačeho so naznanili oblasti.

Vršil vlome, da bi prišel nazaj v ječo. Mari-borski policiji se je javil 41 letni Avgustin Fras, pomožni delavec iz Adrijancev v Slov. goricah. Priznal je, da je zakrivil več vlomov po Slov. goricah radi tega, da bi prišel zopet v ječo, iz katere je bil izpuščen na podlagi amnestije.

Družba mladih vlomilcev aretirana. Po okoli-lici Velike Nedelje in sicer v Osluševcih in v Gorišnici je bilo v zadnjem času izvršenih več držnih vlomov. Orožniki so zaprli 18—22 let staro štiripersono deteljič, ki je v zaporih v Ormožu priznal 23 vlomov. Uzmovič so izmi-kali vse, kar jim je padlo pod roke in niso našli milosti pred njihovo tatinsko roko niti sorod-niki.

Hlapec zaboden v prsa. V mariborsko bolnico je bil oddan z zabodljajem v prsa Stefan Kos, 25 letni hlapec pri trgovcu Perku v Počehovi pri Mariboru. Perka je ranil z nožem v krčmi na Koskih Franc Klobasa od Sv. Benedikta v Slov. goricah, katerega so orožniki zaprli.

Podlegel prebitju lobanje. Pri Sv. Jurju v Sl. goricah se je vračal na večer v družbi fantov iz krčme 21 letni posestnikov sin Avgustin Šauperl iz Žitence. Med potjo je napadel Šauperla Ignac Šumandl, 35 letni bivši posestnik iz Žitenc. Na-pa-dalec je prebil žrtvi s kolom lobanjo in je udarjeni drugi dan po napadu podlegel poškodb.

Preganjeni vlomilec se maščeval z ubojem. V župniji Polensak pod Ptujem je bil zasačen in prepoznani pri vladu v vinski klet 70 letnega Ivana Gorjanca 35 letni viničar Ferdinand Šmi-goc, ki je že predkaznovan. Ker se je bal, da bi ga Gorjanec tokrat ne naznanil, je prišel na večer k njemu, da bi se pobotala. Šmigoc je našel Gorjančev hišo zaprto, vdrl je vrata in mesto da bi prosil Gorjanca odpuščanja, se je začel z njim prepirati in ga pretepati. Starček je po-begnil pred divjakom na dvorišče, kjer je dobil tako hud udarec po glavi, da se zgrudil. Težko poškodovanega so prepehtali v bolnico v Ptuj, kjer ga niso sprejeli, ker je že umiral. Peljali so ga nazaj na dom in je tam izdihnil. Ubijalca so zaprli.

Napad na posestnika. Več fantov je napadlo v noči in preteplelo Jakoba Šolarja, posestnika iz Slovenje vasi. Poškodovanega so oddali v ptuj-sko bolnico.

Vinjeni oče obkral lastno hčer. Pri Sv. Urbanu pri Ptuju sta se spila 20 letna Terezija Fuks in njen oče viničar. V prepiru je zabodel pijani oče hčer z nožem v hrbet. Ranjeno so oddali v ptuj-sko bolnico.

Smrtna nesreča berača. Na cesti med Fran-kolovem in Konjicami je trgovca Anton Ulaga iz Celja smrtno povozil 70 letnega berača, ki je nepravilno križal cesto v zadnjem hipu tik pred vozilom. Komisija je ugotovila, da ne zadene avtomobilista nobena krivda.

Krvav obračun med posinjavcem in očmom. V občini Vel. Pirešica pri Celju in sicer v želez-nem sta se spoprijela v prepiru 44 letni posest-nik Florijan Jožef in njegov 18 letni posinjav-ec Stane Krempuš. Mladoletni je zabodel očma z vilami v desno roko in mu je prebil z udar-cem s kolom lobanjo. Težko poškodovanega so prepehtali v bolnico v Celje.

Izredna starost. V Hotizi pri Lendavi v Prek-murju je umrl posestnik Jožef Nemeč, ki je do-segel 102 leti. V isti vasi živi 105 let stara ženica.

Šleparski prodajalec živine in sadjeca se je klatil zadnje dni po okolici Zagorja, kjer mu je nasledil z arami nekaj krčmarjev in mesarjev.

Hitro prijet tat pisalnega stroja. Na Jeseni-cah je ponujal pod ceno na prodaj pisalni stroj in je bil aretirani 28 letni Ivan Prosenec iz Za-gorja. Oblast je kmalu dognala, da ji je zašel v roke oni pišček, ki je ukradel v Litiji sodniku Pavloviču 4000 Din vredni pis. stroj. Zaprti Pro-senec je kot kaznjeneec v Litiji pomagal v sodnijski pisarni in se je ob tej priliki toliko seznanil s hišnimi prilikami, da je po izpustitvi iz dva-mesečnega zaporu ukradel sodnik.

V globokem vodnjaku se ubil. V Stražišču pri Kranju so izkopali 17. t. m. 55 m globok vodnjak. Ko so že bili delavci izven vodnjaka, se je spomnil 40letni delavec Hinko Ciglič iz Kokrice pri Kranju, da je pozabil orodje na dnu vodnjaka. Stopil je še po orodje, spodrsnil na prvi stopnici, padel v globočino in je oble-žal mrtve. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo in devet nepreskrbljenih otrok.

Zopet nezasišeno bogoskrunstvo. Iz Blok pri Logatcu se je raznesla vest, da so na tamkajš-njem hribu brezbožniki te dni prevrnili evhari-stični križ. Za zadnje občinske volitve se je

zgodilo isto na Javoršici iz političnega maščeva-nja s križem, katerega so bili postavili Ra-vančji. Ravančji so že na delu, da nadomestijo po-drti križ s še večjim znamenjem in bodo sigurno isto storili Bločani. Podiranje in oskrnitve kri-žev, ki se množijo pri nas, so znak, da je pri nas med Slovenci že več nego dovolj najbolj suro-vega brezboštva, ki se upa le skrivoma na dan.

Smrtno ponesrečil brezposelni delavec. V šte-panji vasi pri Ljubljani je hotel na hlev brezpo-selni samski delavec Janez Žitnik. Omahnil je na stopnicah in padel tako nesrečno, da je ob-ležal mrtve.

Pri zvonjenju smrtne ure je zadela kap. V Kresnicah v Zasavju je zvonila smrtne ure pri podružnici Rozalija Upljeva, po domače Kobila-rica, cerkvenikova vdova. Pri zvonjenju jo je smrtno zadela kap.

455 kg težko in 19 mesecev staro pitano svi-njo je te dni kolonila posestnica El. Trampuš v Bresternici pri Mariboru. Svinja je imela 213 kg masti.

Večji in manjši požari. V Morju pri Framu je pogorelo posestnici Tereziji Jerič gospodar-sko poslopje. — V št. Vidu nad Valdekom je uničil ogenj veliko gospodarsko poslopje posest-niku Antonu Stineku. Otel so živino. Zavarovalnina je malenkostna. — Goreti je začelo v Po-licah pri Gor. Radgoni gospodarsko poslopje vi-nogradnika Frica Fekonje. Domači so ogenj opazili pravočasno in so ga udušili. — Nočni po-žar je upepelil posestnici Mariji Jurkovič v Hrastju-Mota velik lesen mlin na Muri, ki je bil pred kratkim opremljen z novim valjarjem. — V noči je zgorelo v št. Vidu pri Ljubljani Francu Štruklju, no domače pri Hruški v Guncijah, go-spodarsko poslopje. — V Šmartnem pri Litiji je na sredini kozolca podtaknjen požar napravil 30.000 Din škode tovarnarju za usnje Pavlu Knafliču. — Dne 13. II. po 10. uri na zvečer je zgorelo v Kamni gorici na Gorenjskem gospo-darsko poslopje pred enim mesecem umrle po-sesnice Fanike Prevc. S poslopjem vred je bilo vpepeljenih 3000 kg sena, 1500 kg slame ter ve-like zaloge drv. Skupnemu naporu združenih gasilcev je uspelo, da je bil ogenj udušen in ni zavzel večjega obsega.

Marksizem v razkranjanju. Moskovski proces proti tako zvanim trockistom je razgalil razmere, ki vladajo v vrhovih ru-skega boljševizma. V okoliščinah, v kate-rih se vrše taki procesi, ne moremo točno in popolnoma verjeti niti v to, niti v ono izjavo. Toda resnica, ki jo moramo ver-jeti, pa le ostane in ta je, da je v deželi Ruski mnogo gnilega, gnilega več kot v katerikoli demokratični državi, proti ka-terim se boljševiki tako bore. Ko je Ru-sija zamenjala svoje gospodarje, je pri-šla tako rekoč z dežja pod kap in ne na boljše. Gnolobo boljševiškega režima pri-znavajo tudi zmerni marksisti, katerih mednarodna zveza izjavlja: »Prepričani smo, da pomeni sedanjí proces nov težak udarec proti ugledu Sovjetske Unije, to-da ne verujemo, da bi pri zaslepljenosti moskovskih vladodržcev imelo posredo-vanje v tem trenutku izgled na uspeh.« Če obupujejo nad boljševizmom že marksi-sti sami, mora biti v marksističnem raju res skrajno zanič.

Kmečke zbornice in marksistično vese-lje. Kmalu bomo dobili nove kmečke zbor-nice. Svoječasno smo upali, da bodo usta-novljene mesto teh poljedelske zbornice kot korporativna predstavništva kmečkih posestnikov in delavcev. Upi so se izjalo-vili. Čeprav kapitalistična družba in nje-no gospodarstvo poka na vseh koncih in krajih, se vendar nihče ne upa poseči v njun ustroj in napraviti poizkus zboljša-nja. To se je pokazalo tudi pri vprašanju poljedelskih zbornic. Če gre za ideje, te-

daj smo še za gospodarske korporacije, da pa gre za njih izvedbo, se lastne ideje ustrašimo in krenemo po stari poti na-prej, čeprav vemo, da s tem še ni prav nič rešeno in nič zboljšano. Ko se pa za-blika in zagroze rdeči zublji uničiti našo stavbo, se šele spomnimo svoje napake in vidimo naenkrat v rdeči kazni samo kazen za greh in malomarnost. »Strokovna zve-za poljedelskega delavstva« je storila gle-de kmečkih zbornic svojo dolžnost, ko je povedala svoje mnenje. Žal je bil njen glas glas vpjočega v puščavi. Zato je ostal preslišan. Marksisti zmagoslavno vpijejo v svojem časopisju, da je ideja stanovščine propadla in da poljedelski de-lavci niso člani zbornic. To jim pride prav. Saj upajo, da bodo lahko še naprej uga-njali demagogijo z razrednim bojem, ker bodo poljedelski delavci še naprej ostali brez besede in brez vpogleda v poljedel-sko gospodarstvo. Naj bo marksistično veselje opomin meščanski družbi, da je napravila napačno potezo. Nam ostane dokaz, da smo imeli prav. — Član SZPD.

Konec boja proti zasebni lastnini. Komunistična Rusija naj bi bila zgled, kako naj se uredi socialistična družba, v kateri ni zasebne lastnine, ampak je le skupna lastnina, to je državna. Po 20 letih ruske revolucije vidimo zmago življenja nad te-orijo. Po novi ustavi komunistične Rusije se zasebna last zopet dovoljuje, čeprav le v omejeni obliki. Komunisti se je odmak-nili tudi od načela, da je le delo vir pri-dobivanja premoženja, ker nova ustava uvaja zopet dedovanje ne le otrokom, temveč tudi vsem bližjim sorodnikom. Lastnina se lahko zapusti tudi popolno-ma tuji osebi. — Te informacije posredu-je tudi slovensko marksistično časopisje, ki mora ugotavljati, da komunistična Ru-sija priznava in uveljavlja načelo zaseb-ne lastnine. Rdečkarji ne povedo, da je to dejanje dokaz nesmiselnosti in nemožno-sti marksističnega gospodarstva. Če bi bili iskreni delavski prijatelji, bi to pove-dali in s tem v skladu tudi preusmerili svoje nazore.

V »Delavcu« z dne 15. februarja se do-bro znani dopisnik zopet zaletuje v »fron-tarje«. Kakor vedno, tako je tudi sedaj nagromadenih polno laži in namigavanj. Da mu malo osvežimo spomin, ga na tem mestu pozivamo, naj nam odgovori samo na naslednja vprašanja: Kdo je kriv, da delavstvo že pred leti ni bilo prevedeno v stalež stalnih delavcev in kdo je kriv, da ima delavstvo še vedno tako mizerne pla-če? Na prvo vprašanje vam povemo — kar vse delavstvo dobro ve —, da samo radi vaših par priganjačev ni šlo delav-stvo takrat za stalno delavstvo, ker to ni šlo njim v račun, sedaj pa delavstvo trpi radi tega. Na drugo vprašanje je prav tak odgovor. Ko je prišel plačilni pravilnik na vpogled, ste ga odklonili in to zato, ker ga niste znali brati, čeprav se delate tako učene. Saj bi delavstvo z novim pravilni-kom dobilo vendar dnevno par dinarjev poboljška, a ker zopet to ni šlo nekaterim

sodrugom v račun, so pravilnik odklonili, češ, da ni dober. Sodrug! Le vprašajte danes delavstvo in slišali boste, da si sko-raj vse delavstvo — razen par marksistič-nih nergačev, ki z nobeno stvarjo niso za-dovoljni — želi, da bi bil pravilnik s 1. majem 1936 uzakonjen. Le nikar se tako ne repenčite, da vam ne gre za dru-go, kot samo za dobrobit delavstva, in da se zato ne navdušujete za politične vodi-telje. Ali ste že pozabili vaše bojno gla-sovanje za s. Topaloviča, ko se vam je celo vaš odbornik Č. uprl, rekoč, da to ne spada v strokovno organizacijo, a ste kljub temu lovili delavce v tovarni in jih silili, naj se izjavijo, ali so za sodruga To-paloviča ali ne. Ali to ni politika? Ali je to morda strokovnost?! In ste mogoče že pozabili, kako ste letali k raznim politi-kom protidelavskih režimov in klečepazili pred njimi? Seveda, sedaj ko imamo res prave moze za ministre, ki se tudi bore za delavstvo, vam pa to ni všeč, in sicer zato ne, ker niso vašega prepričanja in zato tudi udrihate po njih. Kar se terorja tiče, je tudi res, saj sami veste, kako ste tro-sili razne laži za volitve obratnih zaupni-kov. Vemo tudi, da vam vaš predsednik ni všeč, to pa zato, ker je vas in vaše delo v tovarni pošteno razkrinkal. Da se pa se-daj potegujete za kršč. socialiste, se nam pa tudi ne zdi čudno, saj pravi pregovor: »Gliha vkup štrihla!« Le čudno, da so vam ti tako pri srcu, saj še ni dolgo, ko jih niste drugače imenovali kot tercijalke itd. Le kako hitro je prišlo spreobrnjenje in upamo, da ne bo dolgo, ko se boste tudi na drug način spreobrili in boste spre-gledali, kje je vaše pravo mesto. Tudi se vam ni treba bahati s 6. februarjem, kajti ta dan ste doživeli pravi poraz in upamo, da ne bo dolgo, ko boste doživeli še hu-jšega. Delavstvu pa svetujemo: Ne stra-šite se groženj, kajti časi, ko so rdečkarji lahko izvajali teror v tovarni, so minuli in to tudi sami dobro vedo, saj jih vidite, kako so postali sedaj bolj ponižni kot so bili še pred dobrim mesecem. Sodrugu do-pisniku pa to-le v album: Nikar ne poza-bi, da ni dolgo, ko si bil tudi Ti drugega mišljenja, kakor si danes; če si se prele-vil, si se gotovo zato, ker si mislil, da bo tu, kjer si, boljše zate. Saj pri sodrugih imajo samo tiste za ljudi, ki stopijo k njim, ako pa kdo od delavstva spregleda in vidi, kje je prava pot za delavca, tiste-ga pa smatrajo za odpadnika. Ali ni res tako? — Bog živi! — A. P.

Pogajanja za kolektivno pogodbo delavstva KID so zaključena. — Posvečuj praznike!

V ponedeljek dne 15. t. m. ob šestih zvečer so se zaenkrat zaključila pogajanja za novo ko-lektivno pogodbo delavstva KID. Vršila so se vsega skupaj 23 dni in so stala podjetje samo delavske delegacije okrog 75.000 Din. Do spo-razuma ni prišlo, ker podjetje kakor tudi de-lavstvo ne popusti v nekaterih točkah. Glede praznikov je že prišlo do sporazuma, po delova-nju zastopnikov ZZZ, vendar pa so te praznike zastopniki ostalih strokovnih organizacij (JSZ, NSZ, SMRJ) zamenjali za dvodnevni plačani dopust. To je menda edini in največji uspeh teh voditeljev in morda zanje kakor tudi za pod-jetja edina nesporna točka.

Mi proti takim sporazumom odločno protesti-ramo! Vztrajamo pri naši načelni izjavi, da se uveljavijo z novo kolektivno pogodbo vsi cerk-veno zapovedani prazniki. Vemo, da pri tej za-htevi nismo sami, ampak je z nami vsa sloven-ska katoliška javnost! Prazniki se morajo uve-ljaviti, pa to na račun kogarkoli! Ubogi trpin! Ali rajši garaš vse praznike, nato pa si na pri-silnem neplačanem dopustu tri, štiri ali še več tednov!

René Bazin

13

Žito poganja.

Roman.

Po stoštiriinpetdeseti izdaji prevedel Viktor Čokan.

Nekoliko od Ravuja je bil neki zidar iz Fontenej, nato je bil oče Diznč, ki je sedel njemu nasproti in se naslanjal na rame in bil prav tako zidar. Včasih je bil kolonijalen vojak, sedaj pa je že star in zelo gluhi. Bil je ponosen na svojo bradico in svoj ugled. Nato Lampier, velik suheč, ki je bil, kakor pravijo vedno jezen, da so se ga buržuji bali, kadar jih je gledal, ko so šli po cesti. Nato Liré, Klokéjev zet, kmet, zato se je vsak čudil, da ga je videl tukaj. Bil je pijanec, brke je imel onesnažene in zmeščane od alkohola. Bil je veseljak, lenuh in nezanesljiv. Nato neki opekar, ki je izgledal, kakor divja mačka, nato Devoré, fant iz velike kmetije, rdeč in žalosten; nato Lupiá, ki je pravil, da je mizar, le da ni nikdar mi-zaril, bil je divji ribič, pretepal se je v gozdovih, govoril je zvito, kot lisjak, imel je iztekljive oči in je glavni zveri dela tožaril mlačeže. Nato velik mlad človek, star okoli dvajset let, lep in smehljajoč se, ki so ga imenovali le Janez. Prižvižgal si je iz mont-rejenskih gozdov, ne da bi povedal čemu. Sonce je prijetno grelo te ljudi pri počitku in ni jim prišlo na misel, da bi odšli iz tega polspanja in niso se dvignili, ko je Fontrabod, ki ni bil preveč razborit in ki je komaj ločil med rokopisom in tiskom, po-kazal na Ravuja in vprašal:

— Kaj neki predsednik premišljuje? Je mogoče razprava o našem poslancu?

— Več kot to in še bolj dalekosežno, je rekel Ravu ter dvignil razkuštrano brado in svoje živahne

oči, kjer se je misel bala, da je ne bi kdo bral pred-časno. Pustite me končati; to je tajen dokument, autografrano pismo, ki ga moram povedati prija-teljem.

— Hej! je nekdo zaklical. Hej! prijatelji? Ravu bo bral, pridite vendar sem!

Na ogromni planoti se je glas razbežal in zelo daleč se je dvignilo nekaj drvarjev, kakor da bi pri-hajali iz hrastovih korenin; prišli so brez hitrice, vlekli so za sabo noge in delali brazde v mrtvem listju. Ravu se je zopet zamislil v svoje pisanje, toda politična strast se je zganila.

— Poslanec? je rekel veliki Devoré, bo že prišel, kadar bo kaj treba!

— Prišel bo sem na poseko in posadili ga bomo, če hoče na štor!

Prvič so bile te besede polne ponosa in zanosa. Dva ležeča moža sta sedla in si pretegnila roke. Supiat je pomolil naprej svoja rdeča in smejoča se usta in rekel:

— Ne veste, kaj se je zgodilo zadnji teden po-slancu iz N.?

Imenoval je neki srez.

— Ne, povej no, Sifia! ...

Kosci so se umaknili iz kraja, kjer so govorili tako glasno.

— Ej, prišel je obiskat svoje »drage volilce«, ljudi, kakor smo mi; našel jih je ravno pri jedi: »No, kako vam gre, moji prijatelji?« Jedli pa so ravno slanike. Tedaj pa je najmlajši iz skupine Belmā, ki si kaj upa, odgovoril: »Praviš, da smo tvoji prija-telji? Čisto gotovo! — Ej, ne, mi smo tvoji gospo-darji in ti si naš služabnik. Vidiš, mi jemo slanike, ti jih boš tudi!

— Kaj je naredil? To je moralo biti smešno!

— Jedel jih je! Le koščice bi jedel, če mu ne bi rekli, da je dovolj!

— Poslanec, to ni nič, se je oglasil nekdo s sme-jočim glasom.

— Ravu, kaj je torej? Čemu si nas klical?

Štirje mladi možje iz sindikata so prišli, držeč se za roke ter povpraševali.

— Bral bo, je rekel Janez.

— Nič drugega? Članek iz dnevnika?

— Ne, je rekel Ravu, ter pokazal papir, dvojen list, šolska oblika, popisan s skrbno pisavo navad-nega prepisovalca, — ne, to je poziv za kmečke delavce, ki prihaja iz Pariza! ... Za tovarniškimi delavci, bodo organizirali kmečke delavce, vse!

Obrazi so postali resni; možje, ki so stali v pol-krogu okoli Ravuja, so se mu čisto približali. Veje in vejice so se zganile in kos je nekje daleč zapel. Ravu je polkrožno odprl usta, izgovarjal je dobro, užival je pri frazah, imel je bele zobe, ki so se mu pri lepih mestih smejali.

»Poljskim delavcem!

Tovariši, že leta in leta, stoletja in stoletja, smo od jutra do večera sklonjeni nad zemljo, ne da bi mislili na našo usodo, ne da bi pogledali okoli sebe, sklanjamo se prepričani, da se ne da drugače narediti, kakor da se ubijamo za košček kruha.

Poslušalci so poslušali začetek, ne da bi pokazali najmanjši občutek. Začetek so že poznali in so ga bili že sili. Ravu je nadaljeval:

»Toda za izboljšanje še ni prepozno! Zasta-vimo si enkrat skupno to vprašanje in odkrito odgovorimo nanj!:

ZZD kot zaščitnica delavskih in katoliških interesov pogodbe, ki ne spoštuje praznikov, noče in ne more podpisati vse doslej, dokler se s pogodbo ne zadosti želji večine slovenskega delavstva!

Pogodba, v kolikor je bil dosežen sporazum, čaka po izjavi g. Praprotnika osem dni, to je do ponedeljka dne 22. t. m. na podpis delavskih organizacij. Sedaj je brezpogodbno stanje in veljajo plače, ki so bile afiširane v obratih dne 1. februarja t. l.

Katoliško delavstvo pričakuje, da se bo praznovanje praznikov vneslo še pred eventuelnim podpisom v novo kolektivno pogodbo.

Šostanj. V »Delavski politiki« od dne 23. jan. 1937 sem bral poročilo o nas delavcih tovarne usnja. V njem nam očitane nezvestobe, pomanjkanje solidarnosti itd. Vi ste mnenja, da je temu vzrok naša prenizka izobrazba in tarnate o nasilju, terorju, tihoaplazcih, izdajalcih i. dr. Veste kako se mi dozdevate? Kot oni trgovci, ki je prodal za dober denar slabo blago, sedaj pa stoji pred svojo prodajalno in vije roke, ker vidi, da kupujejo njegovi prejšnji kupci pri drugem trgovcu. S tem, da očitane nezvestobe svojim prejšnjim odjemalcem, ki so vam nosili težke novce, ne bodete zvečali prometa, kajti kdor je izgubil zaupanje do neke stvari, se ne vrne več. Vsa Vaša prigovarjanja nas ne bodo spokorila, spoznali smo, da so marksistični izdelki brez vrednosti (kljub pomanjkljivosti naše izobrazbe) in ne čutimo do njih več niti najmanjše potrebe. In če vam poči srce radi naše nezvestobe, mi vam ne moremo pomagati. Lahko pa vam damo dober nasvet: Nikar ne kažite svojih bolečin preveč javno; mnogo je škodoželjnih ljudi, ki brezsrčno izrabljajo vsako tako priliko in zasmehujejo bol svojih soljudi. Razumemo Vašo težnjo do duševnega delovanja, posebno od kar je ukinjen Vaš marksističen laboratorij. Kajti takrat vam je bila preprečena vsaka možnost vcepti marksističen strup našim neizkušenim mladim, rečeno na legalen način. Ako pa mislite, da bomo v bodeče Vaše žaljivke mirno prenašali, se bridko motite. Danes vam na Vaše tarnanje ne bom natančneje odgovarjal, a zagotavljam vam, če ne prenehate s svojimi napadi, bomo izdatno reagirali. Mi, delavci, ne maramo od vas slišati ničesar več. Nam ni do Vaše ljubezni in če jo nam bodete poskušali vsiljevati, se bomo znali tudi braniti. Pustite nas na miru! Bodi te srečni v svojem marksističnem mazaštvu in s svojo visoko izobrazbo! Nihče vas ne zavida, najmanj pa mi delavci, ki kot družinski očetje živimo praktično življenje ter smo popolnoma zadovoljni s sedanjo situacijo! Miru si ne pustimo kratiti od nikogar tudi ne od vas. — Tov. delavec.

Prevalje. Socialna pravičnost pa taka. Ko je šla bivša »Ilirska družba« v konkurs in likvidacija 1. 1936, ki je bila lastnik premogovnikov na Lešah ter mnogih posestev in parcel, se je na pobudo rudarjev, kar je lepo in prav, osnovala takozvana »Rudarska zajednica«. Odbor te zajednice tvorijo rudarji sami, ki so takorekoč tudi »lastniki in direktorji« svojih revirjev ali pa »širfave«. Na čelo te zajednice so postavili moža, ki je imel svoj čas, ko je šel hodil na obično po solde, polna usta same socialne pravičnosti. In res. Na dražbi »Ilirske« spomladi leta 1936 se mu je posrečilo, da je tudi si pripomogel do zavetja. Kupil si je hišo! V hiši, ki ji pripada tudi tehnična, je dal na razpolago eno sobo za urad, da pa ne manjka napisne table »Rudarska zajednica r. z. z o. z. Prevalje« je pa to samo-obsedi umevno. Torej ta podjeten človek je s tem postal predsednik »zajednice«. Rudarji v Lešah, ki svoj premožek vsak iz »svojega« revirja dobivajo, ga dajajo v Prevalje k temu gospodu, in ta ima nalogo, da to črno robo spravi dalje v promet. Vsacega prvega v mesecu dobivajo potem svoj težko zaslužen denar. Do tu je vse v redu. Vendar pa smo opazili zadnje čase precej nevolje med rudarji, člani zajednice. Kar na enkrat je zletel iz odbora rudar, ki je v imenu vseh trpinov zahteval pravico, na — cesto. Človek, ki je svoj čas kazal največ volje in dela v

prid rudarjem, se danes ponaša: »Jaz sem Rudarska zajednica«. A tako! Delavcem so se oči odprle. Pregovor pravi: »Sreča je opoteča.« Tudi temu se bo prej ali slej kolo sreče obrnilo. Delavci, še je čas, pobrigajte se, otrešite se jarma rdečih baronov.

Viničarski vestnik.

Razlika v viničarskem stanu.

Kakor tudi drugi stanovi se tudi viničarski stan medsebojno znatno razlikuje. V Slovenskih gorah ločimo ta stan na dva dela. Prvi so gosposki viničarji, drugi kmečki viničarji. Med temi viničarji je v sedanjem času velika razlika. Viničarji po gosposkih gorah uživajo v svoji službi popolno zadovoljstvo s svojimi družinami. Vsak posamezen delavec član družine prejema normalno plačo redno 8—10 Din dnevno skozi celo leto. Zraven tega dobi drva, stelo, seno, njive za obdelovanje in pridelek itd. Gosposki viničarji se lahko po večini zadovoljno vzdržujejo. Med gosposkimi viničarji je le samo nekaj družin, ki so na slabšem položaju.

Kaj pa kmečki viničarji? Človek se zdrzne, ko pogleda v to vrsto proletarijata, ki je izpostavljen bridki usodi, o kateri smo že večkrat omenjali v »Delavski fronti«. Kmečki viničar si v denarju nikdar ne more nič prislužiti, ker ga gospodar-vinogradnik ne pusti delati na cesti in pri raznih regulacijah. Tudi viničar, ki je obrtnik te ali one stroke, ne sme vršiti svojega poklica in se in more prislužiti najpotrebnejšega za sebe in družino. Naravnost čudne primere imamo iz zadnjih let, ko kmet-vinogradnik viničarja mnogokrat celo prepeha, če se ne ukloni vsem zapovedim v prid gospodarju-kmetu. Če se viničar sedaj v takšnih primerih upira, izgubi službo ter se ugled pri drugih kmetih-vinogradnikih. Kmečki viničar je prisiljen prenašati vse težave če tudi so še tako ostre in grenke. Pritožba naletiti na slabo tudi od strani drugih kmetov.

Taka je razlika med kmečkimi in gosposkimi viničarji, ki se v svojih službah znatno ločijo po prejemkih in po delu. Glavno in edino sredstvo za zboljšanje tega žalostnega položaja je dobra in poštena organizacija, ki bo izvajala prizadetemu viničarskemu stanu to, kar mu pripada v izvrševanju njegove službe.

Pripombe k uredbi o minimalnih mezdah.

Kakor smo že v uvodu poudarjali, pomeni nova uredba za našo državo ogromen korak naprej v izgraditvi pravične socialne zakonodaje. Šele sedanja vlada je imela pogum in voljo za delo, da je pretrgala s preživelim liberalizmom v gospodarstvu ter je država avtoritativno posegla v mezdne spore, da zaščiti pri tem socialno šibkega delavskega človeka pred neusmiljenim izkoriščanjem kapitala.

Dosedanje pravice delavstva do boljših mezd nikjer niso okrnjene, pač pa še okrepjene. Delodajalci ne bodo mogli več najemati pod vsako ceno stavkokožov in tudi graditelji, ki bodo v Sloveniji gradili javna dela (regulacija Savinje, Ljubljane itd.), ne bodo mogli več groziti slovenskim delavcem, da bodo najeli bosanske ali dalmatinske delavce, ki jim bodo ob kruhu in vodi delali za 10 Din na dan.

Z novo uredbo je odpravljena tudi konkurenca ženskega in otroškega spola. Ženska bo zaslužila za enako delo prav toliko kakor moški. Tekstilne tovarne bodo seveda dajale tudi v bodoče prednost za nekatera specialna dela in torej slovensko žensko delavstvo ne bo prizadeto. Pač pa bo odstranjena vsaka možnost izkoriščanja delavk na račun njihovih moških tovarišev. Tudi določba glede zaščite dela nepolnoletnih, ki morajo prejemati vsaj 75% minimalne mezde, močno štiti

odrasle delavce, mlajše delavce pa štiti pred izrabljanjem s strani podjetij.

Uredba ima določbo o obveznostih kolektivnih mezd. V primeru, da se odloči večina delavstva v katerikoli stroki za ugodno kolektivno pogodbo, jo bo uživala tudi manjšina delavstva, ki pri pogajanjih zaradi kateregakoli zunanega vpliva ni moglo sodelovati.

Uredba ima torej več važnih tendenc, od katerih so glavne: preprečitev umazane industrijske konkurence na račun delavčevih žuljev, zagotovitev vsaj znosnega življenja delavcu in njegovi družini in pa določanje minimalnega življenjskega standarda po posameznih pokrajinah države. Ni verjetno, da bi določba o minimalnih mezdah vplivala na mezde že do sedaj boljše plačane delavca, pač pa moramo že sedaj prerokovati, da se bo položaj vsega delavstva v Jugoslaviji, pa naj bo v službi domačega ali tujega kapitala, v bodoče znatno zboljšal. Delavec bo imel v bodoče ponosno zavest, da ga ne štiti več kakšna šibka ali celo koruptna organizacija in ne več pomanjkljiva ter nesigurna kolektivna pogodba, ki je pogosto nikjer ni, temveč da ga štiti država s svojim zakonom in s svojimi uredbami. Dobre posledice nove uredbe se bodo kaj kmalu pokazale.

Naši nameščenci.

Nova nameščenska postojanka v M. Soboti. Naši katoliški nameščenci, organizirani v Društvu združenih zasebnih in trgovskih nameščenec, si vstrajno osvajajo našo slovensko domovino. Dne 24. januarja t. l. so ustanovili svojo deveto postojanko v Murski Soboti. Ustanovni občni zbor je potekel v veselju in navdušenju. Vodil ga je predsednik pripravljalnega odbora g. Kerec Franc, ki je navzočim razložil pomen stanovske in strokovne organizacije in je pojasnil pravila. V odbor so bili izvoljeni tov.: Kerec, Fujs, Novak, Časar, Sever, Tuš, Kreft. Nato so se obravnavala razna nujna nameščenska in organizacijska vprašanja. Glede pokojninskega zavarovanja trgovskih sodrušnikov je bila sprejeta na predlog tov. Severja resolucija, da naj se za trgovske sodrušnike čimprej izvede pokojninsko zavarovanje. Zavednost prekmurskih nameščenec, ki bodo skušali v svojo novo podružnico spraviti vse soboške, lendavske in ljubotemske zasebne in trgovske nameščence, nas mora iskreno veseliti. To so znaki nove zarje in nove dobe ...

Naši na tekmah FISE. V Chamonixu v francoskih Alpah se vrši letošnje svetovno smučarsko prvenstvo, katerega prireja vsako leto FISA (svetovna zveza smučarskih sportnih organizacij). Tekmovanja se je udeležila tudi reprezentanca naše države. V stafetnem teku smo bili osmi, v smuku pa sta zasedla naša reprezentanta Praček 23. in Heim 25. mesto. Skokov se naši skakači niso udeležili, ker se je Novšak pri treningu poškodoval ter ni mogel nastopiti. Na tekmah so si priborili prva mesta v tehikah na dolge proge ter skokih Norvežani, ki so še vedno nedosežni mojstri v teh disciplinah, v smuku pa so zmagali Francozi pred Italijani, Nemci, Avstrijci in Švicarji. V damskem smuku so zmagale Nemke.

Državno prvenstvo v smučanju se je letos vršilo v nedeljo in ponedeljek v Sarajevu in sicer na planini Jahorini. Slovenci so se v velikem številu udeležili teh tekmovanj. V nedeljo dopoldne so privedli smučarji po sarajevskih ulicah obhod, katerega se je udeležilo nad 1000

sportnikov s smučkami. Bil je edinstven pogled na to mogočno armado naših smučarjev. Potem se je vršilo zborovanje Zimskosportne zveze. Vreme je bilo Sarajevu naklonjeno, saj je zapadlo na Jahorini nad meter svežega suhega snega. V ponedeljek dopoldne so bile tekme za naslov državnega prvaka v teku na 18 km. Startalo je 68 tekmovalcev. Vsa prva mesta so zasedli Slovenci. Mrak je prvi, Klančnik drugi, Jakopič Avgust in tretji. Tekme v smuku so se vršile popoldne in v torek dopoldne. Nastopilo je 72 tekmovalcev. Višinska razlika proge za smuk je znašala 660 m. V tej disciplini je premoč Slovencev še bolj očitna. Zmagal je Jože Novak, drugi je Švab, tretji Zvan in četrti Znidar. Zaradi pomote pri računanju rezultatov pa je potem vodstvo tekem to disciplino razveljavilo. Kot zadnja točka prvenstvenih tekem so bili skoki. Prvak je postal Palme, drugi je Jakopič, tretji pa Klančnik. Poleg sportnikov so tekmovali posebej tudi vojaki in sicer v patrolnem teku na 30 km.

Nogometne zanimivosti. V Beogradu je gostovalo dva dni znano madjarsko profesionalno moštvo kluba Nemzeti. Prvi dan so nastopili Madjari proti Basku ter so ga porazili 5:2, drugi dan pa proti Jugoslaviji, katero so premagali 3:1. V Zagrebu je gostoval Grazer Sportklub iz Gradca ter nastopil proti Gradjanemu. Gradčani so se vrnili domov z visokim porazom, saj so dobili 7 golov, zabili pa niso nobenega. V Ljubljani sta igrala Ljubljana in Hermes neodločeno 3:3, v Celju pa je SK Celje premagal trboveljskega Amaterja 14:1. Belgrajski sportni klub Jedinstvo se nahaja na turneji po Franciji, kjer je v Rouenu premagal močno tamošnjo mestno reprezentanco.

Vojaske tekme Male zveze v smučanju so se vršile letos v Pustavni na Češkem. Prvo mesto je zasedla letos Čehoslovaška, drugo Jugoslavija in tretje Rumunija. Lani je bila Jugoslavija prva in Češka druga.

»KARITAS« — rešiteljica.

Ob smrti M. v H. so ljudje zmajevali z glavami. Pokojnik je zapustil ženo in 8 otrok — brez sredstev. Vse se je izpraševalo, kje bo žena vzela denar za kritje pogrebnih stroškov in drugih izdatkov.

Pogreb je minil in znanci so morali za začudenjem ugotoviti, da je vdova brez težav poplačala vse stroške in celo nekaj dolgov, ki jih je imela pri trgovcih.

— Kje neki je vzela denar? — je vprašal Robjkov Jože sosed.

— Se čudiš, kajne? — mu je ta odvrnil. — Tudi drugi se čudijo, a stvar je v resnici zelo enostavna.

— Kako bo enostavna? — je vprašal Jože — Saj je vendar znano, da je pri M. čisto primanjlovalo celo suhega kruha.

— To je res, — je odvrnil sosed — a M. je bil tako pameten, da se je vključ malemu zaslužku zavaroval pri Karitas. Pred dvema letoma je sklenil zavarovanje pri našem zastopniku. Mesečno je plačeval 10 Din in ker je bil ob sklepu zavarovanja star 46 let, je žena sedaj dobila od Karitas 2480 Din.

— Kako to? Če je pa samo dve leti plačeval. Saj je vendar plačal samo 240 Din.

— Res, a pri Karitas je tako, da se izplača cela zavarovana vsota tudi takrat, če je zavarovanec plačal pred smrtjo tudi samo eno mesečno premijo.

— To je pa sijajno! Povej, si tudi ti zavarovan?

— Seveda sem. Pred štirimi leti sem se zavaroval. Mesečno plačujem 15 Din. Ob smrti bodo domači dobili 5520 Din.

— Veš, jaz bi se tudi zavaroval, a se mi skoraj ne izplača, ker sem že star. Dosti ne bom mogel plačevati, če bom pa malo plačeval, bodo domači dobili tako malenkost, da si ne bodo mogli z njo pomagati.

— Motiš se. Glej, sedaj si star 56 let. Če boš mesečno plačeval 15 Din, bodo domači dobili 2370 Din.

— Če je tako, potem pa še danes grem k organizistu in sklenem pri njem zavarovanje. Tako bodo domači vsaj nekaj dobili.

Kar je rekel, je storil. Storitve tudi vi tako!

Zahtevajte povsod „Delavsko fronto“!

„Kdo prideluje žito, to se pravi kruh za vse? Kmet!“

„Kdo da, da vzklijejo oves, ječmen in vsa semena? Kmet!“

„Kdo goji živino, da preskrbi meso? Kmet!“

„Kdo prideluje vino, sadjevec? Kmet!“

„Kdo hrani divjačino? Kmet!“

— To je res, divjačino, da divjačino!

— Bodi tiho Lampier, saj ravno radi tebe in Sipaja ni tu več divjačine.

— Pusti, da predsednik nadaljuje!

»Z eno besedo, vi pridelujete vse! Kaj prideluje lastnik posestva? Nič!“

— To je res!

— Zemljo daje vendar!

— Kdo je to rekel?

— Janez, bodi tiho! Si še premlad, da bi govoril!

Sipiat je pokleknil in se stegnil, naslanjajoč se na roke je ostal stegnen, kot žival proti Ravuju. Saj je bil lisjak, ki voha divjačino. Iz oči mu je kar gorelo. Turnabien je šel z nožem gori in doli po kruhu, kot če bi ga brusil na kamnu. Liré je gledal na zemljo in mislil na svoje upnike — misel na revolucijo mu je dala pogum — da jih ne bo treba izplačati. Neverjetno tiho je bilo med temi tridesetimi možmi. Niso le poslušali, kar gledali so. Zlogi so prihajali za vsakega izmed njih v različne in natančne slike. Videli so bitja iz mesa in krvi, lastnika, delovodjo, čuvaja, pisarja lesnega trgovca, sovražnika. Tako pogosta nema tožba je dobila končno izraz. Veselili so se, da so videli svoje občutke jasno povedane. V tem nepodpisnem dopisu iz Pariza so se spoznali. In ponos na svojo silo, videnja nedolžen množic, sindikatov, revolucij, plenjenja, pravice, povračila, so povzročila, da so stiskali ustnice in jih odpirali, kakor da bi zakričali: »Odobravamo!« Le

dva ali trije so uganili, da je poziv laž. Vsi so bili tuji v domačiji besedi. Ni jim ostajalo drugega; šli so preko: sodili so svet. Neznano zagotovilo njihove pravice je zadoščalo njihovu trpljenju. Nobena sila v njih se ni borila proti strasti zavisti. Obrazi so bili zaverovani v isti smisel, obrazi vernih, razsvetljenec ali bledih pazljivcev. Tisti štirje, ki so prišli od dalje, so se še vedno držali za roke. In zlata luč je obsipala njihove visoke glave.

— Tovariši iz polj, majhni smo, ker se pripogibamo pred bogatini; dvignimo se samozavestno in opazili bomo, da smo večji od njih! Naši rudniški in tovarniški tovariši so nam pokazali pot; čakajo le še na našo organizacijo, ki bo neizmerna sila za na pot v bodočnost!... Podeželski tovariši, dobro pomislite; če bi jutri izginili vsi obdelovalci, kaj bi neizbežno prišlo? Splošna lakota, grozna beda, verjetna smrt in v nekaj letih še velike večine ostalih... In če bi jutri izginili vsi gospodje, pač smemo domnevati, da bi ne bilo slabše, nasprotno, vse človeštvo bi si neizmerno oddahnilo. In vendar, mi ne želimo, da bi kdo zginil...

Nekaj glav se je zganilo v pritrditev. — Toda mi si želimo, da bi prišel dan, ko bo vsak prisiljen delati, da se bo preživel, ko ne bo več izkoriščevalcev in ne izkoriščancev... To bo zagotovo prišlo. To bo začetek našega dela. Tovariši na pot, proti velikemu cilju! Živela osamosvojitev delavcev!

Ravu ni več govoril, a so še vsi negibno poslušali, nagubani, sopeči, imeli so razširjene nosnice; dva ali trije so sanjali o idilični prihodnosti, pesniki, muzikanti, mladeniči, Janez, ki je stal pokrit s čepico je z začudenimi očmi gledal po vedri nebesni sinjini; ljubil je lepo dekle iz Korbinu, videl je blizu sebe v Parizu, ko se je peljala v dvoprežni kočiji po ulici. Svetloba se je poigravala na suhih skorjah. Neiz-

merni gozd je srkal začetek življenja. Ljudje so še enkrat poslušali slabe besede. Prihitele so nad nje kakor prihiti dim iz vlaka na grude. Dim je izginil, toda ostalo je nekaj, kar je zemljo nevidno ranilo in pokvarilo.

— Trdo udari, je rekel Lampier.

— Mojstrsko delo, je rekel Ravu in zgibal papir. Tu je načrt za organizacijo!

— Dol s požaruhi! Kdo zažge gozd? je zakričal Turnabien in skočil na noge.

Iskal je kresila v svojem žepu.

— Nobenih neumnosti! je rekel Ravu. Gozd je naš kruh. Prijatelji iz Pariza vam ne pravijo, požigati, pravijo, da se organizirajte vse fontenejski delavci.

— Nekateri ne plačujejo članarine! je kričal Turnabien.

— Nekateri nočejo biti več z nami, kanaliže! je vpil Lampier.

— Ravu, tudi izdajalci so med nami!

— Kaj praviš? O kom govoriš?

Sipiat je trdil, da so med njimi izdajalci. Ravu se je dvignil proti mizarju-drvarju, ki ga je zaničeval.

— Hočeš govoriti o meni?

Neki glas je prekinil.

— Ne, ne, povej Sipiat!

Skupine, ki so bile na planoti bolj oddaljene so opazovale. Sipiat je napol prikrl oči, zlobno se je smehljal, sunil si je klobuk na vrat, zaškril je z zobmi, kakor če bi se hotel zagristi v Ravuja, ki je bil nagnjen proti njemu.

— Nisi preveč razborit, je smehljal se rekel, ubog predsednik si, Ravu. Da, med nami so izdajalci. Nekateri se sami vdinajo na poseko in tega ne povedo tovarišem, da bi ne bilo treba deliti.

(Dalje sledi.)